

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri jutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celestno K 2'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celestno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 3.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petit vrsta 15 v, osmrtice, poslana na zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Vsem slovenskim sokolskim župam v prevdarek.

Slovensko Sokolstvo se je tako lepo razvilo v preteklem desetletju, da lahko s mirno vestjo gleda na preteklost in brez strahu pričakuje prihodnosti. Naše vrste se množe tako po številu kakor po notranji moči. Prvi sokolski naraščaj je dozorel v moze, prožete s pravo sokolsko idejo ter vidi pred seboj veliko širino obdelane polje, ki obeta postati rodovitna zemlja.

Z ustanovitvijo slov. sokolskih žup in S. S. Z. smo naredili prva dva koraka naprej. Delo se je porazdelilo med posamezne delavce, ki imajo svoja določena delokrožja, vse pa veže trdna vez v Zvezi.

V svesti si, da je za razširjanje sokolske ideje najvažnejše sredstvo tisk, ustanovil je naš prvobornik „Slovenskega Sokola“, ki stopa letos v deveto leto. Kaj je za slovensko Sokolstvo „Slov. Sokol“ ve vsak, ki le oddaleč opazuje sokolsko gibanje. Lahko trdimo, da nam je vstvaril slovensko telovadno terminologijo in nas seznanil s nesmrtnimi idejami, ki jih je podal Čehom in vsemu Slovanstvu veliki Tyrš.

Upoštevali smo važnost tiska, izdajale so tudi nekatere župe svoje župne vestnike. Namen je bil dober, toda — povejmo takoj, — po našem mnenju ni dosegel zaželenega uspeha. Ne da bi hoteli grajati vsebinsko posameznih vestnikov, nikdar ne; nasprotno trdimo, da so prinesli dokaj klenega zrna. Škoda je, da ni vse Sokolstvo prečitalo teh vestnikov. Župe, ki so izdajale vestnike, so jih pošiljale svojim članom navadno brezplačno, dalje bratskim župam v zameno in morebiti še kakemu društvu izven župe. Na ta način seveda ni prečital vsak Sokol vseh župnih vestnikov in marsikatera dobra deseta ni imela istega uspeha, kakor bi ga zaslužila. Najbrže pa so bili tudi stroški za izdajanje vestnika večji nego moralen uspeh. In slednji se lahko prigodi, da bosta prinesla dva župna vestnika hkratu isto stvarino, ker uredniki posameznih vestnikov niso v nikakem stiku.

Namen teh vrstic je, odpomoci tem nedostatom in sicer na enostavnejši način: vse slovenske župe naj bi izdajale skupno svoj župni vestnik. Mislil ni nova. Izprožila jo je že Novomeška Sok. Župa. Zdi se nam primerno, da jo spravimo pri letošnjih župnih občnih zborih na dnevni red. Pri dobri volji vseh sokolskih žup, se lahko v kratkem uresniči.

Da ne nastane nesporazumljenje, povdarjamo, da naj ostane „Slov. Sokol“ neizpremenjen, ostane naj sokolska revija in glasilo S. S. Z., nasvetovani vestnik pa bi bil glasilo vseh slovenskih sokolskih žup. Za vzgled bi nam bilo tudi v tem oziru češko Sokolstvo, ki ima prav tako dva strokovna lista.

Bodi nam dovoljeno glede tega lista izreči takoj nekaj konkretnih predlogov.

Sokolska Župa Ljubljana I. je izdajala do sedaj svoje glasilo štirinast na leto pod imenom „Sokolski Vestnik“. Naslov lista in uredništvo naj bi ostalo isto, „Sokolski Vestnik“ naj bi postal glasilo vseh slov. sokolskih žup.

Glede vsebine si dovoljujemo predlagati sledeče: Na prvem mestu bi prinašal „Vestnik“ nekaj člankov ali vsaj enega in sicer o Sokolstvu vobče, dalje razne razprave o telovadbi z narodnega, socialnega, zdravstvenega in estetičnega stališča, o fiziologiji, o zgodovini telovadbe, o telovadnem sestavu itd.

Drugo mesto bi zavzela poročila o slov. sokolskih župah, tretje mesto pa bi bilo odločeno za poročila o sosednih sokolskih organizacijah in drugih telovadnih organizacijah. Bratje tajniki posameznih žup bi moral prevzeti polig dosedanjega dela tudi to, da bi obveščali uredništvo točno in natančno o delovanju njih žup.

Največjo vrednost bi zadobil ta „Vestnik“ če bi mu bilo mogoče izdajati tudi vadbeno prilogo. Govoriti o potrebi take priloge bi bilo odveč, posebno ker je izostal prepotrebni „Vaditeljski List“.

Potrebno je, da se dotaknemo tudi najvažnejšega vprašanja, to je finančno. One župe, ki so do zdaj izdajale svoje župne vestnike, so potrošile pri tem najmanj letno 300 K. Ako bi se zedinile vse sokolske župe, da bi prispevale le polovico tega, torej 150 K, znašal bi ta prispevek že letno 1200 K ali mesečno 100 K, kar je po našem mnenju že temeljni kapital za izdajanje takega mesečnika, kakor bi bil „Sokolski Vestnik“. Sicer bi bilo pa treba o tem slišati mnenje strokovnjaka.

Ako bi pridobili sčasoma dovolj naročnikov, bi potem prispevki žup se zmanjšali, oziroma popolnoma odpadli.

Končno prosimo bratska predsedstva vseh slovenskih sokolskih žup, da bi stavila to točko na dnevni red letošnjih občnih zborov, da bi ti izrekli svoja mnenja o tej stvari. Sokolsko Župo Ljubljana I. pa prosimo, da vzame stvar v roke in eventualno skliče zastopnike vseh slovenskih sokolskih žup na posvetovanje.

Amerikanske cerkve.

Po nekaterih naprednejših željah, kot Ameriki, Angliji, Švedskem, itd. nastajajo namesto cerkva posebni ljudski domovi. Pravijo jim sicer še cerkve, ampak s cerkvami, kot si jih mi tu v Avstriji predstavljamo, nimajo prav nič skupnega. To, kar tam ljudje mogoče le še iz stare navade imenujejo cerkev, je prav za prav društveno poslopje v najboljšem pomenu besede.

V takem poslopju, »cerkvi«, je pred vsem velika dvorana za shode, koncerte, predavanja in vse one prireditve, kjer je pričakovati čim večje udeležbe. Dvorana je postavljena večinoma kot moderno gledališče, tako da se od povsod lahko vidi vsakega udeleženca shoda. Po prižnici ali oltarju ni ne duha ne sluha.

Sprejaj na odru je prostor za orgle, pevce in govornike, na okrog pa sede poslušalci po sedežih, ki se dvigajo od tal do stropa amfiteatralno.

Druga, tudi velika dvorana, je prirejena za shode otrok in šolski poduk, in sicer tako, da drže okoli in okoli dvorane vrata v manjše prostore, kjer se podučujejo posamezni razredi. Nekateri stvari, posebno petje, imajo pa skupaj, in se v take namene zbirajo v dvorani.

Razen teh dvoran je pa v cerkvi še cela vrsta najrazličnejših prostorov v najraznovrstnejše namene. So tam krasne telovadnice, čitalnice, knjižnice, kopališča, glasbene dvorane, preskrbovalnice za dojenčke, katerih matere so med tem na kakem shodu, pokuševalnice, prenočevalnice itd. Človek ne dobi v takšni cerkvi le vsega, kar rabi za gojitve duševnega življenja, temveč tudi plemenito zabavo, sredstva za izobrazbo in pošteno družbo.

Pri nekaterih cerkvah so bolnišnice, ubožnojnega soproga.

Približno pred tridesetimi leti je bila še v Varšavi velika banka pod imenom Edelstein. Kasneje je bila iz neznanih razlogov prenešana v Pariz, a v Varšavi je ostala samo podružnica.

Sicer pa je imela gospa v svojem sinu Efraimu izvrstno oporo.

Da, poslednji dve leti je poverila gospa Edelsteinova vodstvo obsežne kupčije popolnoma svojemu sinu, ker je vedela, da je tako v dobrih rokah.

»Da, mamica,« je dejal Efraim, »velika naloga, ki sva si jo naložila, bo kmalu izvršena. Kmalu nama ne bo več treba z besno tugo misliti na smrt očeta; spominjali si ga bomo vsi z mirnim srcem, ker bomo vedeli, da je maščevana njegova smrt.«

»Oh, sinko moj,« je vzdihovala gospa Edelsteinova, naslonivša glavo na roko, »zdi se mi, kakor da nam nebo še vedno noče priznati z britkimi izkušnjami.«

»Pomisli — nova nesreča se kaže na obzorju.«

»Ah, ti misliš na Suzano?« je vprašal mladi mož; »kar ne morem verjeti, mamica, da misli sestra resno na to, da bi se poročila s 23 let starejšim človekom.«

»Zalibog, da je tako,« je odgovorila gospa Eteleka z globokim vzdihom. »To ni prvi krat, da se da dekleta zamamiti od moža, ki je mnogo starejši od nje. Razlika v starosti bi me končno ne motila toliko, — toda jaz se nikakor ne morem ogreti za barona de Sarriena.«

On pripada tisti vrsti ljudi, o katerih človek nikdar ne ve, kaj naj misli o njih, za njegovo prijaznostjo in ljubeznivostjo tiči vedno —.

nice, vsakovrstne šole, delavnice za nezaposlence, cene jedilnice, posredovalnice za službe.

Pri nas imamo drugačen pojem o cerkvi. Pri nas je cerkev poslopje, prirejeno za gotovo število ljudi, katerim drug za drugega ni nič mar; ne pridejo tje radi svojega bližnjega, ne brigajo se zanj. Pridejo tje le opraviti pobožnost, ki obstoji v izdrdravanju molitev, zijanju na altar, spovedi itd. Razen cerkvenega prostora je tu samo pristavek, zakristija za duhovnika, ministrante in mežnarja, ki se tam preoblačijo.

Slovenski pojem o cerkvi je ta, da je to prostor, ki ni posvečen ljudem, temveč bogu; v cerkvi je bog pričujoč, zato bi se bilo greh tam smejati, razdajati štruklje, kavo ali kaj podobnega. Ni pa proti našim navadam in našemu javnemu mnenju, če isti ljudje, ki so dopoldne pobožno klečali v cerkvi, zvečer v gostilni kriče, skačejo, razgrajajo, kade, razsajajo in se pridružajo.

Naša cerkev in naša gostilna sta izraz naše razdvojenosti v značaju, one usodepolne razdvojenosti, katero je tako dobro znal bičati naš Askerc ali češki Machar. V našem značaju še ni doslednosti, izrazitosti, enotnosti. Take so nas vzgojili katoliški duhovniki in klostri. A tako temeljito se jim je to posrečilo, da že niti dostojno neznano oceniti nekaj, kaj je z našo dvojnostjo v takšnem nasprotstvu, kot omejenji ljudski domovi.

Pobožnost po naših cerkvah je tako pobožna, da je ravno samo za cerkev, a za življenje izven cerkve je pa nerodno breme. Nasprotno je pa zopet naša brezbožnost tako brezbožna, da moramo imeti zanj poseben lokal, gostilno — in drugam tudi ne spada.

Kdor je bil v ti razdvojenosti vzgojen, pa pride v Ameriko in vidi na cerkvi kinematografska oznanila, a navadno več o stvari ne ve in več ni zvedel, dobi površen dojem, da vera več ne vleče in da so prebrisaneu pridigarji zato prišli na um te vade. Ne pomisli pa, da v vsem tem skriva popolnoma novo naziranje na družabno in versko življenje, da je takšna »cerkev« pravzaprav čebelnjak najrazličnejšega socialnega delovanja.

Tudi pri nas na Slovenskem se dvigajo zadnja leta vedno pogostejše razni sokolski in klerikalni zadrugi ter društveni domovi. Oboji v dokaz, da tudi nam cerkev s svojimi opravili več ne zadošča, niti klerikalcem ne, Ali se spremene in kdaj vsi ti domovi v prave socialne ljudske domove? Kako dolgo bodo ti le dragi torišče gostilniških »veselic« in političnega hujkanja?

Upajmo, da ima naše ljudstvo v sebi toliko zdravega egoizma in spremeni te »cerkve« v hiše, kjer bo služilo le svoji telesni in duševni sreči.

SPLOŠNI PREGLED.

Volitve na Nemškem. Kolikor je mogoče soditi po sedanjih rezultatih volitev na Nemškem, se naprednim strankam težko posreči doseči cilj, ko so zanj šle v boj, črno — modri blok je izgubil, kakor poročajo zadnja poročila, nekaj mandatov, a v večini je še po teh izgubah. Centrum pride, ako ne pomnožen, pa vsaj v istem številu v državni zbor, medtem ko so narodni liberalci, ki so imeli dozdej 54 poslancev, doživeli popoln poraz, izvoljenih je dosejal samo četvorica. Ta poraz se more najbolj razlagati iz vednih medsebojnih preprirov raznih skupin v stranki, ki so prišle edinele v prid

črno-modrem bloku. Največji uspeh pa so seveda dosegli, kakor je bilo pričakovati socialni demokracije. V prejšnjem parlamentu so imeli 53 poslancev, a sedaj so si osvojili že v prvem volilnem boju 66 mandatov in to skoro vse na škodo liberalcev. Naravnost velikansko je pa število ožjih volitev, pri katerih so udeleženi socialni demokracije; v 122 okrajih stoji socialni demokracije v ožjih volitvah deloma proti naprednjakom deloma proti konservativcem. Poroča se že o najrazličnejših volilnih kompromisih, toda gotovega še ni nič, ker so ožje volitve razdeljene tako nerodno, da se bo strankam težko združevati torej, da bodo navezane samo nase in svojo moč. Največ šans imajo pri ožjih volitvah socialni demokracije in verjetno je, da bodo ti poleg centra najmočnejša stranka v novem parlamentu.

Proti mladoturškemu nasilju. V turški zbornici je prišlo do ostrih nastopov proti Mladoturkom. V političnih krogih, kakor tudi med prebivalstvom se simpatije do Mladoturkov vedno manjšajo, ker nosijo ti odgovornost po mnenju večine prebivalstva za neuspehe v Tripolitani, ker so deželo, dasi so vedeli za italijanske nakane, pustili popolnoma neopreparirano. V zadnji seji zbornice se je razpravljala predloga o spremembi ustave in sicer člen 35. Ko je govoril albanski poslanec Hassan in ostro napadal vladno radi besedolomstva v albanskem vprašanju, je zaklical opozicionalec Hodža Sabori; mladoturški komite in stranka je navadna banda. Mladoturki Babanzade mu je zaklical: Nesramen človek! Nastal je velikanski vrišč, opozicija je hotela napasti mladoturke, predsedniku se je komaj posrečilo, da je pomiril duhove. (V turški zbornici se odigravajo torej skoraj enaki prizori, kakor v avstrijski, mogoče pride še kdaj pasji bič na vrsto.) Dosedaj je govorilo k spremembi ustave šele pet govornikov, prijavljenih je pa še 45; predsednik zbornice in vlade se trudita, da bi debato, kolikor mogoče okrajšala, toda opozicija, ki se je prijavila skoraj vsa k besedi, ne odneha niti za las in zahteva, da pridejo vsi njeni govorniki do besede. Mladoturškemu režimu bijejo zadnje ure, opozicija vedno narašča in Mladoturki drve s svojo vratolomno politiko naravnost v pogubo, katere jih ne more rešiti tudi noben državni prevrat več.

DNEVNI PREGLED.

Obrniki in trgovci pozor! Kakor znano so začeli klerikalci po deželi pobirati pooblastila s katerimi so hoteli dvigniti na pošti glasovnice in legitimacije za volitve v trgovsko zbornico. Z ozirom na to se je obrnila narodno-napredna stranka do poštnega ravateljstva v Trstu s protestom, da bi se volilne listine izročale volilecem proti pooblastilu in zahtevala, da se izročijo dotične le osebnim volilecem. Z ozirom na to je prejel kot zastopnik narodno-napredne stranke načelnik volilnega odbora g. dr. Novak od poštnega ravateljstva v Trstu dopis v katerem se zatrjuje, da se bodo izročili listi in legitimacije za predstojateljevolitve v trgovsko in obrtno zbornico brezpogojno edinele v roke dotičnih naslovnikov, ter se bo izdalo v tem smislu in vse poštne urade posebno napotilo. Opozarijamo trgovce in obrtnike na ta odlok c. kr. poštnega ravateljstva v Trstu ter jih ob enem pozivljamo, da nam svoječaso telegrafično sporoče, če bi se drznila kaka pošta vzlic temu ravnati z dostavljanjem volilnih listin

niv, a predvsem človek v zrelih letih; to mi je zelo všeč.

»Nerazumljivo,« je odvrnil Efraim, »mnogo ljudi poznam, sestra, ki smatrajo tega barona za komedijanta in puhloglavca.«

A kar se tiče njegovega bogastva, sumijo mnogi, da celo naravnost trdijo, da išče bogate neveste, ker mu je treba nujno poravnati neštevilne dolgove. A ti si bogata partija, sestra. Reci sama, ali bi ne bila škoda, če bi se poročila z možem, ki te jemlje samo zaradi tvoje denarja?

»Efraim, prepovedujem ti tako govoriti o baronu; to ni kavalirsko!«

»Sicer pa vidim, da sta se oba zarotila proti meni.«

»A povem vama še enkrat, da me nobena sila tega sveta ne loči od barona, in da vesta: v kratkem se zaročiva, vse je že dogovorjeno.«

»Ne, ne draga mamica, niti besede več; — ti več — tvoja Suzana ima v tem oziru svoj glavo! A sedaj, sedaj moram oditi, skrajni čas je že.«

Hitro je pohitela k materi, ki jo je poljubila, stisnila bratu roko in je lahkih korakov odšla.

Gospa Eteleka Edelsteinova ni mogla ničesar izpregovoriti, dušile so jo solze, končno je dejala jokaje:

»Zato sem se torej kakor junakinja borila za svojega otroka, da v najvažnejšem trenutku njegovega življenja nimam niti pravice svetovati, še govoriti ne smem o tem. Ah, kaj je res resnica: ona volja, ki more obvladati druge, se razbija na volji lastnih otrok?«

»Pomiri se, mama,« jo je tolažil Efraim in je nežno objel sivo ženo — »Suzana še ni baronova žena, a upam, da najdemo sredstev, da preprečimo to možitev.«

LISTEK.

Relikvija Napoleona III.

»Gotovo se nam razjasni, mama, ker sem izročil stvar v najboljše roke.«

»V onem času, ko sem v Londonu posetil znamenitega detektiva Holmesa ter je on prevzel vso zadevo z obljubo, da se jej posveti popolnoma, takrat sem že vedel, da smrt našega dragega očeta ne ostane nekažnovana.«

Osebi, ki sta govorili te besede, sta bili v resnici mati in sin. Na njunem odličnem vedenju ni bilo opaziti, da sta židovskega pokolenja.

Hiša na boulevardu Haussmann, kjer sta bila sedaj mati in sin, je bila last gospe Eteleke Edelsteinove.

V Parizu so jo poznali, ne zaradi tega ker je imela milijone, marveč zato, ker je znala te milijone uporabljati na najboljši, najplemenitejši, največkorodnejši način.

Bila je velika dobrotnica. Nikdar ni revež ostavil njene hiše nepotolažen.

Gospa Edelsteinova je imela velike trgovske sposobnosti ter je vodila že petnajst let v svoji hiši bančne posle, ki so izvrstno uspevali, zlasti ker so najbogatejši in najodličnejši Rusi izročali zastopstva svojih finančnih interesov v njene roke.

Gospa Edelsteinova je imela v tem oziru velik ugled. Vsakdo je vedel, da jej more brez vsake bojazni poveriti največje vsote, znano je bilo tudi, da je možno od nje vedno dobiti dober svet glede vlaganja ali obrestovanja denarja, z eno besedo — ta žena je znala izvrstno zastopati in nadaljevati kupčijske posle svojega po-

če zakasneli v gledališče, sedeži ponotajo, malo se pogovore in ob zadnjih taktih overture nastane mir. Pa tudi med celim prvim dejanjem cepajo pozni gostje v gledališče, da motijo kapelnika, igralce in publiko! To je tako neokusna razvada, da naj jo ravnateljstvo kurira radikalno! Med overture in aktom bodi vstop brezobzirno prepovedan!

Gledališče je bilo včeraj nabito polno, le galerija in balkon sta kazala par praznih prostorov. Quidam.

V nedeljo popoldne se je uprizoril tretjič Finžgarjev igraček »Naša kri«, gledališče je bilo prav slabo obiskano. Zvečer se je pa otvorila pustna sezona v slovenskem gledališču in to z štiridejanskim burko »Vražji Rudi« iz znane firme Engel in Horst. Sicer malobrojni občinstvo se je prav dobro zabavalo, pa ni čuda, saj je bil g. Povhe v svojem elementu in ni prav nič varčeval s svojim humorjem in drastično, pridno mu je sekundiral g. Molek kot uradni sluga, seveda z rdečim robcem v škričih. Gosp. Nučič pa je igral pravega don Juana, ki bež pred svojo nevesto, dokler se nazadnje ne zaljubi vanjo in komedije je konec. Vsi za devajoči so se potrudili kar najbolje, da so spravili poslušalce v dobro voljo, ki ni hotela po aktivih kar nič ponehati. Igralo se je dobro in v najboljšem razpoloženju.

Matica Slovenska. Po najnovejših poročilih zavoda, ki tiska zemljevid slovenskih pokrajin, bo tiskan zemljevid do julija. Takrat ga bo Matica takoj razposlala med cenj. gg. naročnike.

DRUŠTVA.

Planinski ples, ki ga priredi osrednji odbor »Slovenskega Planinskega Društva« dne 3. februarja t. l., bode vsekakor največja plesna prireditel letošnjega predpusta in bode obenem prava ljudska veselica. Za ples bosta prirejena velika dvorana Narodnega Doma in velika sokolska telovadnica; okrepčila se bodo dobila pri številnih paviljonih v stranskih prostorih velike dvorane, v mali dvorani in sokolski telovadnici. Društvo preskrbi v lastni režiji izborni domači pijačo in mirle jestvine. Oskrbno paviljonov prevzame damski odbor pod načelstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve; vsi paviljoni bodo krasno opremljeni in okinčani z zelenjem, najlepši kras bode pač mnogoštevilni krog sodelujočih dam in mladenk. Zbirajo se šaljive skupine, domači godci in vršil se bode tudi nastop planincev. Ker je glavni namen ta, da naj bode planinski ples neprisiljena ljudska veselica, je želeli, da pride kar največ gostov v narodnih in planinskih nošah. Podrobnosti se objavijo v kratkem.

Zahvala. Podpisano predsedstvo »podružnice slov. plan. društva« v Radovljici si dovoljuje izreči javnim potom svojo najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli s svojo naklonjenostjo in s svojim sodelovanjem, da se je veliki planinski ples, ki ga je priredila podružnica slov. plan. društva v Radovljici dne 6. t. m. v »Zdraviškem Domu« na Bledu tako sijajno zvršil. Imenoma se zahvaljuje: slavni zdravniški komisiji na Bledu, posebno njenemu načelniku g. J. Stuchlyju c. in kr. majorju v pokoj za brezplačno prepustitev »Zdraviškega Doma«; županu, nadučitelju na Bledu g. Fr. Rusu za vso naklonjenost ki jo je izkazal naši podružnici; slavni godbi c. kr. kešpolka grof Beck št. 47 iz Gorice za izborni in neumorno igranje; g. J. Vrhuncu, gostilničarju v hotelu Jekler za izvrstno postrežbo; g. učitelju J. Erbežniku za nedosegljivo okrasitev plesne dvorane kakor tudi g. Fr. Jemcu sob. slikarju za velikodušno darilo vseh barv za to dekoracijo. Posebno zahvalo izreka podpisano predsedstvo sodelujočim damam, v prvi vrsti gospej za njih nenadomestljivo požrtvovalnost od katere je bil odvisen gmoten uspeh prireditve in sicer g. Brovčevi, g. Marušičevi in g. Segovi, dalje vrlim sotrudnicam gospej M. Streljevi kakor tudi gospodičnam: Sirkovi, Jegličevima, Černetovi, Kržišnikovi, Cerarjevi in Kuntarjevi. Našo zahvalo naj sprejme še slednjič vrli trenatarski vodnik g. Brovč, marljivi reditelji in skrbni nadzorniki g. A. Jensko.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

IMPOZANTNA DEMONSTRACIJA GALIŠKEGA UČITELJSTVA.

Lvov, 14. jan. Danes se je vršila tukaj impozantna demonstracija gališkega učiteljstva za zboljšanje gmotnega stanja. Demonstracija je bila zborovanja so se udeležili polski ter rusinski učitelji in učiteljice brez zira na narodnost in politično prepričanje. Iz vseh krajev so se vozili učitelji in to s posebnimi vlaki. Število udeležencev presega 10.000. V športni palači se je vršilo prostorno zborovanje, ki so se ga udeležili državni in deželni poslanci Poljaki kakor Rusini. Vsi govorniki so poudarjali neznošen položaj učiteljstva. Po shodu so udeleženci shoda odkorakali v impozantnem sprevedu, bilo je kakih 16.000 udeležencev pred palačo deželnega maršala Badenija, da mu izroči na shodu sklenjeno resolucijo. Badeni je sprejel deputacijo in vzel resolucijo ter je izjavil, da bo de prva dolžnost gališkega deželnega zbora, ko se doseže njega delozmožnost, vzeti v debato regulacijo učiteljskih plač in jih urediti v toliko v kolikor dopuščajo finančne razmere v deželi. Tekom popoldneva so se udeležniki shoda zopet odpravili s posebnimi vlaki na svoja mesta. Ta učiteljska manifestacija je bila ena največjih in dostojnejših, kar jih je videlo mesto ter je zbujala splošno pozornost.

NOVO FRANCOSKO MINISTRSTVO.

Pariz, 14. jan. Tekom današnjega in včerajšnjega dneva je dopolnil novi ministrski predsednik Pancare svoj kabinet, naučno ministrstvo je prevzel Guisihan, trgovsko David, notranje Steeg, javna dela Borgeois, vojaštvo Millerand, mornarico Delcasse, predsednik pa

tudi zunanji portfelj. Danes se je novi kabinet predstavil predsedniku republike Fallieresu, narkar se je vršil prvi ministrski svet novega kabineta, kjer se je razpravljala vladna izjava za torkovo sejo zbornice, ko se ji predstavi novi kabinet. Listi pišejo o novem kabinetu precej simpatično, tudi Jaurès se v listu Humanite zavzemlje za novi kabinet in izraža zadovoljnost, da ni na čelo zunanje politike prišel Delcasse. Edino proti ministru notranjih zadev Steegu vada nerazpoloženje to pa radi tega ke je odločen pristaš in somišljenik Cambona. Splošno se pa proročuje tem kabinetu dolgo življenje.

NEMŠKE VOLITVE.

Berlin, 14. jan. Pri minulih volitvah imajo zabeležiti največji uspeh socialni demokratje, ki so zbrali na svoje kandidate 4.225.000 glasov torej skoraj za en milijon več nego pri zadnjih volitvah. Iz Wormsa se poroča o velikih demonstracijah, agrarci so namreč uprizorili velikanske volilne sleparije, socialni demokratje so to opazili in prišlo je do ostrega spopada med obema strankama. V pretepu je bilo nevarno ranjenih 14 oseb, policija je morala posredovati ter je aretirala nad 50 oseb.

RAZNO.

* **Starejše dame po kavarnah.** Neki kavarinar v Budimpešti je zaukazal svojim natakarcem, da ne postrežejo onim starejšim damam, ki sedijo po cele popoldneve pri skodelici kave. Neka dama se je čutila vsled tega žaljeno in je vložila pri sodišču proti kavarnarju tožbo radi razžaljenja. Pri sodišču pa ni prišlo do razsodebe, ker je kavarnar uradno prav slovesno prosil odpuščanja. V kljub temu pa dotični kavarnar svojim natakarcem vendar ni ukazal, da starejšim damam v prihodnje posvečajo večjo pozornost glede postrežbe.

* **Kratko odpravljen.** Znana operna pevka gospa Gadske-Tauscher, ki je ena največjih sedanjih Wagnerjevih pevk, je gostovala na dvornem gledališču v Rudolstadt v južni Nemčiji. Z njo je bil tudi njen soprog, ki je ravnatelj ene največjih nemških orožaren. Njen uspeh na odru je bil velikanski, vsak večer ji je donesal novih lovorik. Posebno pa se je začel zanimati za pevko, ki je lepa in mlada, član dvora, mlad princ. Obiskoval je pridno gledališče, aplavdiral očitno in pošiljal umetnici cvetice. No, pa ker je bil mladi zaljubljenec visoka oseba imel je tudi med igro dostop do odra, te pravice se je posluževal v precej očitni meri, vsak dan je prišel na oder in dvoril na vse mogoče načine lepi pevki, ki ji je ugajalo dvorjenje mladega zaljubljenca in ga je prav pošteno vleklal. Nekega večera jo je vprašal mladi princ z naslajočim glasom: čul sem, da ste poročeni, ali jaz ne morem verovati tega, recite mi, da niste! A pevka je odgovorila: seveda, poročena sem, celo mož in moja hčerka sta sedaj z menoj! Princ pa je zopet nadaljeval: Vaš mož je gotovo kak vaš kolega, kajne tudi on poje! Pevka pa je nato zlobno odgovorila: ne, moj mož ne poje, ampak strlja! Ta kratki odgovor je mladega zaljubljenca tako poparil, da jo je hitro pobral in se ni nikdar več prikazal niti v gledališču, niti na odru. Pred streljanjem imajo tudi zaljubljeni principi velik respekt.

* **Strahovi.** V hiši nekega borznega spekulant v New-Yorku je naenkrat začelo strahiti. Zamolkli in skrivnostni glasovi so se čuli iz ozidja nerazumljivo šumenje se je pojavljalo vedno v gotovem času podnevu in ponoči v hiši. Posestnik hiše Mr. Blaham ni bil prav nič lahkovoren in ni najmanj veroval strahovom. Zato je z največjo pozornostjo in doslednostjo začel iskati strahove, da bi prišel na sled tem čudnim glasovom. Preiskal je vso hišo iz kleti do podstrešja, a nikjer niti najmanjšega sledu o strahovih. Iskal je tedne in mesece, a vedno brez uspeha. Mr. Blaham je zadel puško na ramo, utaknil si za pas ostro nabit samokres in čakal celo noč strahov, a niti enega ni zapazil. Nekega večera pa je povabil več svojih prijateljev k večerji. V trenutku, ko so gostje sedeli za mizo je začelo strahiti, čulo se je zopet ono skrivnostno šumenje in mrmranje. Blaham je oborožil vse svoje prijatelje in šli so na lov za strahovi, pretaknili so vse kote, preiskali vse sobe, a nikjer niti najmanjšega sledu. Blahamu se je zdelo zdaj vse skupaj preveč, zato je obvestil policijo. Prišel je takoj na lice mesta policijski komisar z večjim številom detektivov in stražnikov, preiskovali so vso hišo in že se je zdelo, da je tudi to brezuspešno. Komisar je že obupaval, kar naenkrat zapazi roj čebel, ki se obletavajo hišo, a naenkrat izgine. Zdjaj se je zasvetilo policijskemu komisarju. Poklical je par mizarjev, ki so vzdignili pod v nekaterih sobah, in našli so cele roje čebel, ki so se naselile v prazen prostor, med podom in stropniki. Dohod v to svoje skrivališče so našle skozi odprtine na hiši, ki so bile narejene v ta namen, da se stropniki hitro suše. Tako je policijski komisar razkrinkal strahove, ki so več mesecev razburjali hišo, a Mr. Blaham je bil prav zadovoljen, ker je našel v skrivališčih veliko zalogo medu in satovja, ki so ga nanašale čebele dolgo časa v svoje skrivališče.

* **Kaj je siromaštvo.** Star, izkušen oče je dal hčeri takšen nasvet: »Punca, ne jemlji za moža revnega človeka. Ne pozabi pa nikoli, da je najrevnejši človek tisti, ki nima nič drugega, kot denar«.

* **Klerikalizem in narodnost.** Dopolnilne volitve pri Kromežju so veljale klerikalce 80.000 kron. K temu je prispeval nadškof Bauer s 50.000 kronami; za Šolsko Matico pa ni hotel dati niti vinarja.

* **Prebivalstvo Kitajske.** O prebivalstvu Kitajske podaja »Memorial Diplomatique« na podlagi uspehov zadnjega ljudskega štetja poročila, iz katerih je razvidno, da šteje Kitajska 461 milijonov prebivalcev. Potemtakem ima Kitajska več prebivalcev nego vsa Evropa.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Prodajalka za delikatesno trgovino in vinarstvo se išče takoj. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«.

Poštna ekspedientinja, ki je vodila že samostojno pošto išče mesta. Ponudbe sprejema »Prva anončna pisarna«. 59—2

Popolnoma nova, fina sokolska obleka ter en divan se ceno proda. Naslov pove »Prva anončna pisarna«. 56—2

Pohištvo za ženine in neveste prodaja po jako ugodnih cenah Simon Praprotnik, Jenkova ulica št. 7., Ljubljana.

Ivan Ravnihar

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44

Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljeno uro jamčim 1 leto

Lastna delavnica za popravila in vsakršna dela

Celo noč odprto

Kavarna Leon

Celo noč odprto

Umetni in trgovski vrtnar
J. WIDER, v Ljubljani.

Trgovina cvetic:
Šelenburgova ulica št. 3.

Vrtnarija:
Cesta na Rožnik št. 25.

Točna postrežba in takojšnja izvršitev vsakršnega vezanja cvetic. 50

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado »Neril« od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevlarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

Sveže!

Vsak petek

Sveže!

jadranske in severomorske ribe.

V ponedeljek, sredo in soboto dunajsko-novomeške klobasice in dunajski kruh. — Vsak ponedeljek praške jetrne in krvave klobase pri tvrdki

T. MENCINGER v Ljubljani,
Sv. Petra cesta.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Zaradi inventure prodaja
Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg št. 5

vso izgotovljeno obleko za gospode in dečke ter konfekcijo za dame in deklice pod globoko reducirano ceno.

O. Bernatovič.

O. Bračko

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 12
priporoča prave fine francoske

parfume, bogato zalogo rokavic
in vse v to stroko spadajoče predmete v najljubši kakovosti. Vnajna naročila točno in solidno.

FR. P. ZAJEC

optični zavod

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

Dalnogleda, toplotmere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Kavarna „Central“

Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsak dan

KONCERT

damskega in moškega zbora
„Javor“ iz Zagreba.

Začetek ob 9. uri.

Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

ŠT. MIHOČIČ.

Velenjski briketi

so največji, najtežji in tudi najcenejši briketi.

Trboveljski salonski in kosovni

premog.

Suha drva

vseh vrst in velikosti dostavljena na dom, priporoča po najnižjih cenah tvrdka

St. C. Tauzher, Ljubljana

Dunajska cesta št. 47.

Telefon št. 152.

51

Naslovna knjiga 1912 za mesto Ljubljano

po uradnih virih najboljše sestavljena objednem celoten stanovski izkaz in zaznamek protokoliranih tvrdk in drugih obrtov v Ljubljani

Cena 4 krone.

je ravnokar izšla.

Cena 4 krone.

Založništvo: Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Velika zaloga
pohištva in tapetniškega blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podebe, zrcala, otročje vozičke ter kuhinjsko pohištvo.

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene.

Izdelki solidni.

Specialna trgovina
finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje

Plisiranje

MINKA KOČJAN

Sv. Petra cesta št. 28.

nasproti „Zlate kaplje“

založnica trebušnih pasov v tuk. dež. bolnici, se priporoča cenjenim damam v izdelovanje vsakovrstnih najmodernejših steznikov, oprsnikov, žvotkov, ravnodržalcev, trebušnih pasov, po navodilih gg. zdravnikov. P 659

Posebna soba za pomerjanje.

Popravlja se radovoljno sprejemajo.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —

Prešernova ulica št. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in prietnih

goisnerskih gorskih čevljev.

Blegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

ALFONZ BREZNIK

c. kr. kvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

C. kr. avst. pošt. št. 114.000 Ljubljana, Kongresni trg 15

(nasproti ruske celine.)

Klavirje dvorne tvrde B&S, Scherzer, Czajka, Böhl & Holzmanna, Steinhammer in Mosburg (amer. harm.) imamo le jas kakovostno edini zastopnik na Kranjski v velikanski zalogi in izbiri. Na danje so vam po navedenem cenem, voljvam „pofeln“, osobito, ker nam vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji cenil ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi preverjen instrument z resnično pisano 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica najnižja. Popravlja in uglašuje vse glasb. naprave. Prilagan klavirji vodno v nabavi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. regovi in strune po tovarniških cenah. — Vse dan odpote!

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svoje bogate zaloge

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani ima v zalogi in priporoča sledeče:

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K. Slapšak: Turki pri Sv. Tihnu, ilustrovana knjiga. Cena 1-20 K.	M. Gregorič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 1-50 K.	Štupar: O prvinah in spojinah, ilustrov. Cena 1-50 K.	Brunet: Telovadba. Cena 4 K.	Mešiček: Beleške iz fizike in kemije. Cena 40 vin.	
Marolt: Zgodo- vinske učne sli- ke. Cena 2 K.	Vizitke	Kaj izide zopet ?	Kuverte s firmo	Kaj izide zopet ?	Trgovske račune
Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišjakovega zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 1-50 K. — Rape: Mladini. Cena 1-50 K. — Gangl: Zbrani spisi. I. zvezek. Cena 1-50 K.		Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.		Žirovnikove na- rodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.	
Bretl: Kako si o- hranimo zobe. Cena 20 vin.	Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.	Razni napisi na lepenkah za šole.	Novo! Popravljal- na znamenja na tabelah.	Tabela o pravil- nem mešanju umetnih gnojil.	Vse tiskovine za knjižnice.
Uradne tiskovine za županstva.	Vse najnovejše ti- skovine za o- brtno - nadalje- vatne šole.	Stereotipija	Litografija	Muzikalije	Založba knjig

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.